

KANDIDATNUMMER 3125

Sidetall 1 av 4

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III
Skriftlig eksamen
4 timer

Den internasjonale sommerskole
Universitetet i Oslo
2014

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?Betydninger kommer fra tilhørheten til en etnisk folkgruppen og den geografiske området.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten er de utbredelse områdene som ligger i det nordligste deler av Norge, Sverige, Russland og Finland.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

De kan basere sin identitet på noen genetisk binder, morsmal, personlige evner eller en kombinasjon av kriterier.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

De jaktet i lag eller grupper så de kunne delta i ulike jaktlag eller fungere over flere bo plasser til å utnytte natur resurser.

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Boplasser sin strekker ut over hele nord og fordi de beveget seg de kunne aldri organisere seg til å forsvare territoriene.

6. Nevn to eksempler på hvordan fornorskingspolitikken overfor samene ble praktisert.

Det ble praktisert med hensyn til samisk språk som var ikke lov til å bruke og norsk statsborger rettigheter hvor du må snakke og skrive norsk.

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

Myndighetene avgjorde at samene kunne utvikle sin egen språk og kultur.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Samerådet var opptatt av samarbeid for samiske organisasjoner i alle nordiske land og at samene vil ha et stort plass i media, radio og tv, kulturelle organisasjoner og litteratur, musikk og teater.9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?De hadde drømmer som kunne se hva skulle skje i framtiden.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

han begynte en religiøs bevegelse med en konservativ syn, for eksempel, mot bruk av alkohol som var et problem blant senere.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjue- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurer på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.

- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Hun er bekymret fordi vi tar våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35 men dagens unge roter bort tjueårene, den tro at de har all verdens tid til å ta slike beslutninger.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

Dette beskrives en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tjuer og trettiårene.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

De har interesse bare i hva de kan skrives på CV-en.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Han blir voksen og etter at han hadde testet arbeidslivet, trodde han at utdanning er viktig. Han tenkt seg grundig om.

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" ^{kalles jeg dem,} hvor man tror man kan få til hva som helst, og at alle drømmer skal gå i oppfyllelse.
2. Den perioden i livet som har den største influensen på voksenlivet er de tjueårene.
3. På midten av 2000-tallet oppsto ord som *adults og twixtors* i USA, for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tve- og trettiårene.
4. Økte valgmuligheter kommer fra økt individualisering, men også økt ansvar for eget livsløp, sier Nova - forskeren Christer Thyssen.
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, blir det desto mindre som må realiseres i trettiårene.

C. Alternative uttrykksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som blir forsørget av dem.
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper er dyktighet dyrket.
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret av denne usikkerheten.
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at det ikke er de unges skyld at de har for store forventninger.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har gått tilbake på skolebenken.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston hadde blitt funnet død,
- å spille var en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes fikk samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka å handle om de som
- å føde var født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere opplevde
- å fortelle en krig, og boka fortalte at de var unike, at alt de
- å gjøre gjorde var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg forvandlete moren sin
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvante hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer oss selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale blir godt betalt, slik at det er

- å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
- å by Men hva er lykke, og hva kan livet byr på til
- å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten ble
- å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
- å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston ha ment
- å leve om alt dette, hvis hun hadde levd.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

- (fordi) Fordi de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli, kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, så mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. Derfor kan mange av dagens tjuetåringer bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- (for) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
- ¹¹(av den grunn) Mange av dagens tjuetåringer kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, av den grunn de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioder i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av de viktige periodene i livet.

Hvilken periode synes du er viktigere enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er lenge ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere enn 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

På oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi kommer til å se mer og mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på nordmenns spisevaner på SIFO. Hun hevder at man ser en økende interesse i samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Derfor flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger inn på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i visst grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere velger å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

- Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner for helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, tradisjonelle verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. Derfor halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å kjøre maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere økerde abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene å bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer utover omkring i Oslo, og er allerede på utkikk i nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link mellem bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter pris på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

under debatt til å svare hvorfor vi vil la et tiggeforbud i Norge. Mange skylder et overnaus NAV system som er misbrukt av mange mennesker som kom til Norge bare for å dele i fordelene av den velferdstaten. De har ingen interesse til å integrere seg i samfunnet bare til fordel av Norge gjennom NAV eller tiggings. De er ofte sett som truende folk og rammer Nordmenns følelser av trygghet, tillits og hva er 'typisk norsk', og dette er ikke typisk norsk å se fattigdom på gatene. Noen føler også at det er myndighetenes ansvar og de må finne en løsning, fordi folk faktisk føler seg litt ubehagelig når de oppdager slik tiggere i deres områder. Men er det god nok at vi føler oss litt ubehagelig i våre borgerlige liv?

Har vi rett å bestemme fattigdoms grenser? :

Selv om avsnittet overfor er forståelig for mange, må vi passe på hvordan en slik forbud vil speile samfunnet vi lever i. Som vi har sett, Norge er kåret til ikke bare verdens rikeste land, men også et land hvor likhet og likestilling mellom de rike og fattige er viktig. Hvis de norske myndighetene vurderer å forby tiggings, kan dette føre til et nederlag for samfunnet. Tiggings og innvandrere har et nært forbindelse i øyne av mange nordmenn og dette er skremmende, og kan ødelegge det idealiske bildet av et rik land. Norge har sitt rykte og oppføre som et land som hjelper verdens fattige, men Norge også har en indre rykte med hensyn til deres selvbild. Det er uvanlig at nordmenn vil snakke eller dele deres skilbne, deres fattigdom. Av den grunn tiggings har dessverre blitt mer synlig i det siste, er det et stort problem for mange

Do not write
in this space

i nåtiden. Istedenfor å forby tiggery, må myndighetene
ha en åpen diskusjon med hensyn til fattigdom i Norge,
fordi fattigdom faktisk eksisterer i denne lille samfunn.

Til slutt vil jeg si at faktisk er, det er mange
som ivrer for å forby tiggery og dermed forbudt
har et stort flertall av støttespillere. Dette
spørsmål om tiggery er aktuelt den dag i dag i
det flerkulturelle Norge, og hva betydning fattigdom
kan ha i det verdens rikeste landet. Not slutter
kan vi stille et åpent spørsmål som kan være
relevant både i nåtiden og for framtiden, og dette
er: hva løsning kan et tiggery forbudt egentlig
ha, fordi fattigdom vil fortsette selv om tiggery er
forbudt?

Do not write
in this space

Tiggeforbud

Norge ble kåret til verdens rikste land. Norge har Olierikdom, et bredt velferdsstat som alle har tilgang til, og et høyt arbeidsledig nivå. Men til tross for at mange føler en forbindelse med denne rikdommen, noen stiller spørsmål ved om er alle i Norge egentlig rike? er det ikke tiggerne på gatene? og derfor retsetter seg slik påstander. Denne oppgaven vil sette argumenter for og mot et tiggeforbud under lupen, og gjøre litt rede hva motforestillinger i begge leire mener, og hva disse diskusjonene dreier seg om. Etter å ha diskutert på hva begge syn peker på, vil teksten oppsummere med en samlet konklusjon om hvor tigging forsetter i et rikt samfunnet som Norge.

Bakgrunn:

Før denne stilen forsetter er det nødvendig å gi en liten bakgrunn. Norge ble medlem av den EEA-en i 2002 og i 2003 etter at den europeiske unionen hadde utviklet seg var det lov for mennesker fra EU land til å komme til Norge uten grenser. Dette er et viktig punkt, fordi noen argumenterer at dette har ført til en stadig bevegelse av innvandrere til Norge. I det siste har tigging også blitt forbundet med slike medie rapporter i aviserne. Derfor er det nært knyttet til innvandring.

Velkommen fra de tusen hjem eller?

Det er mange som skylder den utviklet europeiske unionen og økende innvandrere for at vi kan se tiggerne på norske gater, og vi skal sette denne påstanden